

Dnes v listě:

♦ PRÁCE NA LAGUNÁCH V OSTRAVĚ ♦ SANACE POZDÁTEK ♦ VRTNÝ PRŮZKUM NA 21. PATŘE ROŽNÉ ♦ AUDITY NA ODŘE
♦ BOWLING PÁRŮ A ŠKOLENÍ NA TÚU ♦ 160 LET SPŠ PŘÍBRAM ♦ URANOVÉ SETKÁNÍ V PAŘÍŽI ♦ HISTORIE
HAMERSKÝCH ZÁCHRANÁŘŮ ♦ SANACE KOMÍNA V HORNÍM SLAVKOVĚ ♦ UZÁVĚRKA 29. 11. 2011

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XVI (XXXIII)

ČÍSLO 12

PROSINEC 2011

Vedení s. p. DIAMO přeje zaměstnancům, jejich blízkým a obchodním partnerům hezké Vánoce a vše nejlepší v novém roce

„Nápravná opatření – laguny Ostramo“ (NO-LO), což je název pro sanaci skládky odpadů státního podniku DIAMO v Ostravě, kterou provádí Sdružení ČISTÁ OSTRAVA, plynule pokračují. Zastavení prací v březnu letošního roku ze strany společnosti BAL TOM, s. r. o. (subdodavatele společnosti GEOSAN GROUP, a. s.), znamenalo více než dvouměsíční výpadek ve zpracování náplně lagun. Počátkem června nás společnost GEOSAN GROUP, a. s., informovala, že již zajistila náhradní subdodavatele za účelem neprodleného pokračování v provádění díla tak, aby část díla spočívající v odtěžení sludge a jejím přepracování na certifikované palivo byla dokončena do konce roku 2011.

Novými subdodavateli GEOSAN GROUP, a. s., se staly společnosti VODNÍ ZDROJE, a. s. a ŠAMONIL, s. r. o. Současně byl ze strany GEOSAN předložen nový harmonogram pro zpracování obsahu lagun, dle kterého mělo být od července měsíčně aplikováno do lagun 1 600 t vápna a vyrobeno 20 500 t paliva. GEOSAN GROUP, a. s., předpokládal výrobu certifikovaného paliva

klad pro dokončení vápnění obsahu lagun v listopadu letošního roku tak, aby mohl být splněn termín pro odtěžení náplně lagun a její přepracování na palivo do 31. 12. 2011. Celkem bylo v červenci do lagun aplikováno 1 605 t vápna, v srpnu 2 403 t, v září 3 721 t, což znamenalo denní průměr 124 t aplikovaného CaO. V měsíci říjnu 2011 bylo po aplikaci 1994 t vápna zavápňování lagun ukončeno, neboť již bylo aplikováno takové množství CaO, které mělo být dostačující k neutralizaci předpokládaného množství kalů umístěných v lagunách a uvedeného v zadání této veřejné zakázky, což bylo množství cca 201 000 t kalů. Z dosavadního průběhu prací tedy vyplynulo, že množství kalů deponované v lagunách bude o cca 60 až 70 tisíc tun vyšší než se předpokládalo. Tato skutečnost bude řešena Metodickou změnou projektu NO-LO tak, aby mohly práce související s výrobou paliva plynule pokračovat a náplň lagun byla i přes vyšší obsah kalů co nejdříve odstraněna.

Pokud tedy shrneme důležitá fakta výroby paliva na lagunách od

LIO, a. s., u Litvínova. Zde jsou kontejnery opět pomoci speciálního vysokozdvizného vozíku ze železničního podvalníku sundány a palivo GEOBAL 4 vysypáno do nákladních automobilů, které jej následně převezou na skládku nebezpečného odpadu CELIO. Zde je palivo uloženo do zabezpečené kazety o objemu cca 280 000 m³ a bude zde mezideponováno před konečným využitím (spálením) v zařízení společnosti Lafarge Cement, a. s. Konečný odběratel paliva GEOBAL 4, Lafarge Cement, a. s., měsíčně vydává prohlášení o převzetí paliva GEOBAL 4 do svého vlastnictví s tím, že toto palivo bude energeticky využito na jejím zařízení Cementárna Čížkovice. Celkem by takto mělo být do skládkového komplexu CELIO, a. s., převezeno z Lagun Ostramo 110 000 t paliva GEOBAL 4, což vyplývá ze změny integrovaného povolení pro CELIO, a. s., které vydal v září 2011 odbor životního prostředí Krajského úřadu Ústeckého kraje.

Za účelem transparentnosti tohoto řešení proběhla dne 26. 10.

INFORMACE O POSTUPU PRACÍ NA LAGUNÁCH OSTRAMO V OSTRAVĚ

Nakládání paliva GEOBAL 4 do kontejneru typu Wood Tainer XXL společnosti Inno freight na lokalitě lagun v Ostravě

Usazování kontejneru s palivem GEOBAL 4, uzavřeného víkem tzv. Hard-Topem na železniční soupravu na koleji č. 527 v Ostravě

Vykládka kontejneru a jeho otevření na vlečkové koleji Ležáky, nájemce Podkrušňohorské technické muzeum, o.p.s.

GEOBAL 4, které má obsah uhlí 0 – 10 %, obsah neutralizovaných kalů pak je 90 – 100 %. Držitelem certifikátu a vlastníkem vyrobeného paliva je společnost GEOSAN GROUP, a. s. Nově schválení subdodavatelé pro GEOSAN realizují vlastní výrobu paliva, jeho odbyt je zajišťován přímo GEOSAN GROUP, a. s.

A jak tedy práce ve skutečnosti pokračují? Zavápňování obsahu lagun bylo novým subdodavatelem VODNÍ ZDROJE, a. s. zahájeno 4. 6. 2011 a do 10. 7. 2011 bylo celkem aplikováno cca 1 470 t vápna. Předložený harmonogram předpokládal v červnu

Přeložení paliva GEOBAL 4 do nákladního automobilu na vlečkové koleji Ležáky.

Skládkový komplex CELIO, a. s. Zde je uloženo palivo GEOBAL 4 v zabezpečené skládkové kazetě

Hala pro skladování a přípravu palivových směsí v cementárně v Čížkovicích

aplikaci 500 t vápna, od července to pak bylo 1 600 t vápna za měsíc. Dne 10. 7. 2011 firma VODNÍ ZDROJE, a. s. práce na zavápňování lagun ukončila a přesunula své zařízení na jinou, dříve nasmlouvanou zakázku. Od 12. 7. 2011 zahájila zavápňování lagun firma ŠAMONIL s. r. o, a to s novým zařízením, které dorazilo na základě objednávky GEOSAN GROUP, a. s., z Finska počátkem července. V období 12. až 31. 7. 2011 aplikovala společnost ŠAMONIL, s. r. o. do lagun cca 1 259 t vápna, přičemž od 15. 7. 2011 byl dosahován denní průměr vyšší než 50 t vápna, což byl předpo-

Palivo GEOBAL 4 je od září letošního roku v množství cca 1 320 t denně přepravováno po železnici koncovému odběrateli, společnosti Lafarge Cement, a. s. Přeprava se uskutečňuje ve speciálních kovových kontejnerech společnosti INNOFREIGHT, které jsou na lagunách naplněny palivem GEOBAL 4 a po zvážení a uzavření automobily přepraveny na kolejovou vlečku, kde speciální vysokozdvizný vozík přeloží kontejner na železniční podvalník. Denně takto opouští Ostravu vlak s 66 kontejnery naplněnými cca 20 tunami GEOBALU 4 a směřuje do blízkosti skládky CE-

spoluspalování odpadů, což vede ke skutečnosti, že má emisní limity nastaveny mnohem přísněji než při běžném provozu cementárny. Navíc je nutno podotknout, že ze spalování odpadů v cementárně jsou emise srovnatelné nebo nižší, než by byly ze spalování uhlí, což bylo potvrzeno provedenými spalovacími zkouškami.

**DIAMO, státní podnik
odštěpný závod ODRA Ostrava
Listopad 2011**

Sanace území ohroženého skládkou nebezpečných odpadů v Pozdárkách

Správce stavby, Sdružení „Garnets Consulting – Mott MacDonald“, uspořádal 29. 11. 2011 v kulturním domě v Pozdárkách 3. prezentační kontrolní den projektu „Sanace území ohroženého skládkou nebezpečných odpadů v Pozdárkách“. Přítomné hosty přivítal vedoucí týmu správce Ing. Jiří Šváb a v následující prezentaci je seznámil s postupem prací při realizaci projektu.

Rekultivovaná skládka v mlze

Vzhledem k tomu, že je projekt téměř ukončen a počasí pro prohlídku vlastní lokality nebylo zrovna ideální, byla účast nižší než na předcházejících prezentačních dnech. Kromě zástupců státního podniku DIAMO, zhotovitele, „Sdružení Pozdárky“ – jde o sdružení firm SMP CZ Praha a GEOSAN GROUP – a správce stavby byli přítomni zástupci místní samosprávy a obce Pozdárky – Ing. Váral, Kraje Vysočina – p. Ryšavý, Mgr. Mikina, MŽP – RNDr. Gruntorád, CSc., MPO – Ing. Sochor, Ph.D., a občanského sdružení „Pozdárky bez jedů“ – Ing. Bobek. Prezentační kontrolní den navzdory husté mlze neunikl pozornosti zpravodajům regionálních novin a na závěr poskytl ředitel s. p. DIAMO Ing. Bc. Jež krátký rozhovor reportérovi televize NOVA.

V souladu s projektovou dokumentací dokončil zhotovitel v červenci odtěžení kontaminovaných zemín z ploch ovlivněných výtoky skládkových vod při haváriích a trvalým odtokem znečištěných podzemních vod. Odstraňování kontaminovaných zemín bylo prováděno ve vrstvách s průběžným vyhodnocováním dosažení stanoveného sanačního limitu – hodnota pH vodního výluhu vyšší než 4. Současně se zeminami byla odstraňována i kontaminovaná část hrázového tělesa u jímky skládkových vod. Celkem bylo z prostoru skládky odvezeno cca 39 000 tun kontaminovaných zemín a materiálů, které byly odstraněny v zařízeních společnosti AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o.

Putování se světýlky za svatým Martinem 2011

Letos 11. 11. 2011 již po šesté proběhla tradiční akce Spolku Prokop Příbram „Putování se světýlky za svatým Martinem“, lampionový průvod rodičů s dětmi za doprovodu havířských světloňošů. Vzhledem ke stavebním úpravám na náměstí TGM vedla trasa průvodu z Nábřeží Antonína Dvořáka podél Horní Obory bočními uličkami na Náměstí 17. listopadu, kde nechyběly tradiční atrakce, příjezd svatého Martina na bílém koni, jeho obrácení na křesťanskou víru, připítek s představiteli města svatomartinským vínem a tradiční koulovačka. Zdařilé akce se zúčastnilo více jak dva tisíce účastníků.

Text a foto: Ing. Karel Škvor

Po vyhodnocení cílového vzorkování a prokázání dosažení sanačních limitů bylo provedeno geodetické zaměření sanovaných ploch. Na plochách s hodnotou pH vodního výluhu v rozmezí 4–5 byla aplikována vrstva vápence a začaly terénní úpravy prostoru dnes již bývalé skládky. V polovině září byla dokončena technická rekultivace území a začala biologická. Pozemek skládky

vedena na ploše cca 1 ha, dalších 900 ks sazenic bude vysazeno na jaře po odstranění zařízení staveniště. V sortimentu dřevin je zastoupen dub letní/zimní (30 %), lípa srdčitá (40 %), habr obecný (10 %), javor mléč (10 %), buk lesní (5 %), borovice lesní (5 %). Zatravnění je provedeno na ploše cca 2 ha jeteletravní směsí (kostřava červená a ovčí, lipnice luční a smáčkutá, pohánka hře-

Vysázené sazenice stromků

Letecký pohled na bývalou skládku po technické rekultivaci, vzhledu obec Pozdárky

je podle schváleného územního plánu definován jako krajinná zeleň. Rekultivované plochy bude tedy v souladu s územním plánem tvořit travní porost v kombinaci s rozptýlenou zelení. Plochy nezasažené sanací, kde probíhá přirozená sukcese, se upravovat nebudou.

Z dřevin je vytvořen pás podél jihovýchodní a jihozápadní strany areálu, který naváže na zachované porosty, středová část je oseta travní směsí. Výsadba cca 9 000 ks sazenic je nyní pro-

benitá, štírovník růžkatý) na trvalý luční porost pro extenzivní využití.

Práce na většině stavebních objektů definovaných v projektové dokumentaci jsou již prakticky ukončeny. Nadále pokračuje měsíční monitoring vod povrchových toků Prašinec a Markovka a sledování kvality podzemních vod ve dvou zachovaných vrtech i následný dvouletý monitoring přirozené atenuace.

Ing. Jaromír Chocholáč

Vminulém čísle občasníku DIAMO jste si přečetli přehledný článek Ing. Horčíka o letošních externích auditech systému managementu v celém státním podniku DIAMO, v tomto příspěvku bych vás chtěl seznámit s jejich průběhem v odstěpném závodě ODRA.

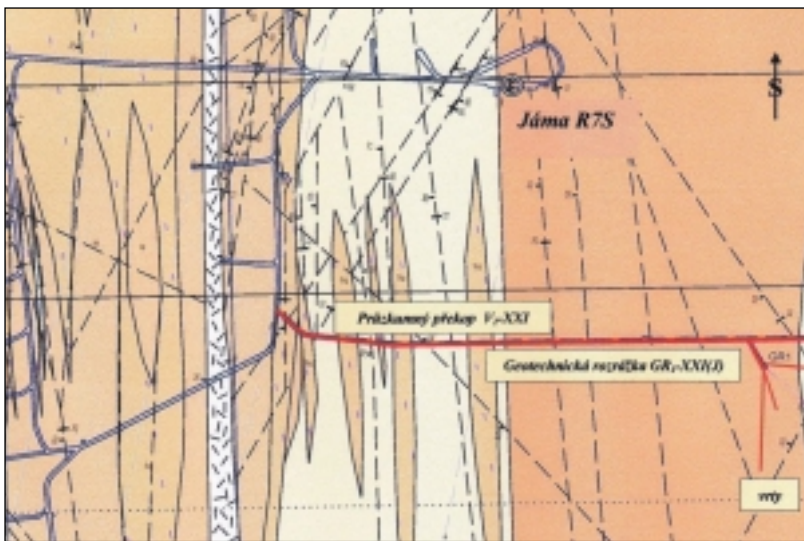
V krátkém rozmezí jednoho měsíce se sešly hned dva – recertifikační audit systému environmentálního managementu (EMS) a dozorový audit systému managementu kvality (QMS). V obou případech byla auditující firmou společnost CSQ-CERT, certifikační orgán při České společnosti pro jakost. Jako auditori k nám přijíždějí „známé tváře“ – Ing. Monika Číperová (EMS) a Ing. Jiří Horký (QMS). Mohlo by se zdát, že jde o výhodu pro auditované a audity probíhají v jakémsi domácím prostředí, zatímco jejich účel se postupně vytrácí. Skutečnost je však opačná. Prohlubující se znalosti procesů, činností a samotného prostředí odstěpného závodu poskytují auditorům příležitost ke stále odbornějšímu a podrobnějšímu auditování, což také plně využívají. Když k tomu přičtete přirozenou snahu auditovaných „neufiznout si ostudu“, znamená to připravovat se na audit stále odpovědněji.

Recertifikační audit je prováděn jedenkrát za 3 roky, vždy před koncem platnosti certifikátu. Cílem auditora je prověřit, zda organizace plní podmínky stanovené normou, podle které byla certifikována. Podle výsledku auditu potom auditor certifikačnímu orgánu buď doporučí, nebo nedoporučí vydání nového, „následného“ certifikátu. V pří-

padě o. z. ODRA šlo letos o normu ČSN ISO 14001:2005 (EMS), podle které jsou certifikovány činnosti oddělení laguny, začleněné ve středisku Povrch a zároveň zahrnuté do integrovaného systému managementu organizace.

Audit proběhl v dnech 20. – 21. září. První den byl věnován dokumentaci. Auditorka Ing. Číperová postupovala systémově, postupně zkontrolovala splnění všech prvků výše uvedené normy. Během druhého dne byla prověřována praktická část procesů přímo na pracovišti v areálu lagun Ostramo, a to se zaměřením na činnost dodavatelských firem. Zajišťování dozoru nad nimi při provádění těchto sanačních prací je totiž hlavní součástí činnosti oddělení laguny. Auditorka ocenila pořádek udržovaný na staveništi, dodržování pravidel ochrany životního prostředí a především ohromný postup prací od své poslední návštěvy v loňském roce. V době konání auditu bylo prováděno zavážování kalů s obsahem ropných látek, výroba paliva na manipulační ploše a jeho transport nákladními auty ve speciálních kontejnerech na vagóny. Na železniční vlečce Ing. Číperová zblízka osobně prověřila manipulaci s kontejnery při nakládání na vagóny vysokozdvizným nakladačem. Při závěrečném jednání u ředitele odstěpného závodu pak pochválila vstřícný přístup auditovaných zaměstnanců a konstatovala, že požadavky normy ČSN ISO 14001:2005 jsou oddělením laguny naplňovány a jsou na velmi dobré úrovni.

Vrtný geologický průzkum na 21. patře jámy R7S

Na dole Rožná I pokračují průzkumné práce pro zjištění geomechanických vlastností hornin ve východní části ložiska Rožná, pro případné vybudování podzemního zásobníku plynu v lokalitě Milasín-Bukov. Vedle ražby hlavního průzkumného překopu V1-XXI, který je veden směrem do východní hranice dobývacího překopu, byla v měsíci červnu vyražena geotechnická rozrážka GR1-XXI(J). Je to první ze čtyř plánovaných důlních děl, ve kterých se bude

realizovat projekt Ústavu geoniky AVČR „Hodnocení horského masívu a geotechnický průzkum pro záměr vybudování podzemního zásobníku plynu Milasín-Bukov). Rozrážka byla vyražena v parametrech překopu (profil 9,2 m²), aby mohla být využita pro ražbu dalších průzkumných děl. V současné době však slouží jako vrtná komora pro vrtný průzkum. V září a říjnu 2011 z ní byly navrtány vrty v délce 30 – 100

Uvedené práce jsou pouze částí geologického průzkumu, který bude dále pokračovat v roce 2012. Navržené metody průzkumu mají především za úkol ověřit kvalitu a vlastnosti zájmového území horninového masívu a jeho zařazení do kvaziisogenních celků pro účely projektování tělesa zásobníku plynu. Dosavadní výsledky vrtného průzkumu potvrzují charakteristiku horninového masívu, jeho geotechnické a geomechanické vlastnosti.

Vrtání v podzemí

Vrtné jádro

m o průměru 76 mm. Celkem bylo navrtáno 310 m vrtů. Vrty byly realizovány na jádro s výnosem jádra 99,0 %. Vzhledem k parametřům bylo vrtání realizováno dodavatelsky firmou GEO-DRILLING, se kterou má důl Rožná I dobré zkušenosti z dosavadní spolupráce.

V jižní části zájmové oblasti byl 100 m dlouhým vrtem zjištěn jednotvárný komplex hornin strážeckého moldanubika, tvořený výhradně migmatity. Tyto migmatity jsou minimálně tektonicky postiženy, až na lokální detailní provrácení. Místy obsahují příměs sulfidů a polohy s projevy silicifikace.

Na základě dílčího vyhodnocení vrtného průzkumu bude ve směru stometrového vývrtu vedena ražba druhého překopu V3-XXI. Zahájení ražby je plánováno již na měsíc listopad 2011. Tento překop bude tvořit páteřní dopravní důlní dílo v jižní části zájmové oblasti.

Ing. Josef Lazárek, Ing. Petr Kříž
PhD. Ing. Jiří Vorel
a Mgr. Jaromír Jelinek

Externí audity v o. z. ODRA

Ing. Číperová audituje

Externí audit QMS proběhl v roce 2011 jako dozorový. Cílem dozorového auditu je ověřit, zda organizace průběžně plní podmínky certifikace. Audit byl jednodenní, konal se 18. října. Auditor Ing. Horký přijel jako obvykle předem připraven. Překvapil nás již na úvodním jednání u ředitele o. z. slovy: „Jakost je řízena shora, ale tvořena zespodu. Proto se dnes zaměřím na ty nejnižší funkce.“ Něktěm přítomným udělal radost, jiným nadělal vrásky na čele. Na takovou variantu jsme se nepřipravovali. Jak se ale později ukázalo, ani to nebylo třeba. Ing. Horký se zajímal o každodenní činnosti a především ověřoval,

jak se zaměstnanci orientují v pozicích interního zákazníka a interního dodavatele, jak chápou svůj přínos k managementu kvality, jestli jsou stanoveny a jak jsou naplněny požadavky na odbornou způsobilost konkrétní funkce. Někteří kolegové byli zpočátku otázkami zaskočení, (zkuste si sami odpovědět na otázku: Co vám říká pojem „procesní řízení“?), ale nakonec všichni reagovali tak, že auditor odcházel spokojen. I v závěrečném hodnocení Ing. Horký vyzdvihl aktivní vystupování auditovaných, trvalou vysokou úroveň řízení organizace z pohledu kvality a prohlásil, že požadavky normy ČSN EN ISO 9001:2009 jsou na odstěpném závodě ODRA plněny.

A co na závěr? Externí audity roku 2011 dopadly na výbornou. Poděkování zasluhuje nejen ti, co se s auditory setkali „tváří v tvář“, ale i ostatní zaměstnanci odstěpného závodu. Protože kvalitu činnosti, procesů a jejich produktů zajišťují opravdu všichni, kdo se na nich podílejí.

Ing. Lubor Veselý, o. z. ODRA

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Bowlingový turnaj párů na o. z. TÚU

Dne 1. 11. 2011 se v liberecké Tipsport aréně uskutečnil první turnaj párů v bowlingu. Padesát lidíček, tedy 25 hráčských párů mělo k dispozici

Zápolení v Liberci

a potlesků trvala přes dvě hodiny. Před vyhlášením výsledků jsem přítomné požádal o stručné vyjádření dojmů. Výsledek byl jasný během chvilky, akce se povedla a zaslouží si pokračování v letech budoucích. Hodnotícím kritériem byl součet prvních tří her a zde jsou výsledky: První (423 b.) manželé Gombosovi, druzí (404 b.) manželé Vernerovi, třetí (404 b.) Veronika Šenfěldová a Jaroslav Volešák a čtvrtí (397 b.) manželé Majerovi.

všech deset drah zdejšího sportoviště. Inspiraci jsem čerpal, kde jinde, než na o. z. ODRA. Dámy mají přednost a hrají první (do plných), mužská část pouze dohazuje (doráží). Skvělý nápad, který příjemně zpestří hru. Viditelné označení dvojice pro identifikaci hrajícího páru si většina vzala k srdci.

Manželé Pešovi zaslouží pochvalu za originalitu hracího kostýmu. Výrazné barevné trička manželů Jírokových či veselé tričky manželských párů Gombosových a Vernerových mohla být příkladem pro nevšední zábavu, kterou tento turnaj je. Hra plná hecování, vítězných výkřiků

V. Válek předává cenu manželům Gombosovým

Děkuji všem, kteří svou účastí přispěli k vytvoření sportovní atmosféry, pro hezké odpoledne a těším se na pokračování.

Vilda Válek

Uranium Group Meeting v Paříži

Letošní podzimní jednání Uranové skupiny proběhlo ve dnech 2. až 4. listopadu 2011 na Nuclear Energy Agency (NEA) při OECD v Paříži (<http://www.nea.fr>), sídlící na Seine Saint-Germain v Issy-les-Moulineaux. Ke svému 47. zasedání se zde sešlo 33 delegátů z 25 zemí. Stalo se již téměř tradicí, že se mezi pravidelnými účastníky Uranové skupiny objeví vždy někdo nový. Tentokrát nebyl překvapením ani tak nikdo ze vzdálené nebo exotické země, ale byl to zástupce Rakouska, pan Nikolaus Arnold z Institutu bezpečnosti a rizik Univerzity přírodních zdrojů a udržitelného rozvoje, tedy zástupce země s obecně známým postojem k uranovému průmyslu a jaderné energetice. Na druhou stranu se mezi projaderně orientovanými nováčky objevili zástupci Jordánského hášimovského království a Spojených států mexických.

Pracovní jednání vedl pan Georges Capus z Francie, předseda Uranové skupiny, za účasti Roberta Vance z Kanady, tajemníka OECD/NEA a Linuse Charltona Aislieho z Jihoafrické republiky, který ve funkci tajemníka za IAEA vystřídal Martina Fairclougha z Austrálie. Celého jednání se také aktivně účastnil pan Ron Cameron, šéf divize jaderného rozvoje NEA – OECD.

Hlavní náplní podzimních jednání Uranové skupiny bývá příprava pravidelné publikace „Red Book“. Edice Uranium 2011: Resources, Production and Demand byla připravena a po finálních korekcích textu bude vydána OECD v polovině příštího roku.

Mimo to skupina řešila problematiku porovnávání klasifikace uranových zá-

sob (UNFC – United Nations Framework Classification), diskutovala situaci na světovém trhu s uranem a potenciál rozvoje jaderné energetiky. Jednotliví delegáti pak prezentovali aktuální stav v uranovém a jaderném průmyslu své země. S odstupem cca 7 měsíců od tragické havárie japonské jaderné elektrárny Fukushima bylo možno konstatovat, že v celosvětovém měřítku, s výjimkou části Evropy, nedochází k výraznému odklonu od jádra. Jsou připravovány další projekty rozvoje jaderné energetiky, zejména v Číně, Rusku, Indii, znovuoobnovené plány v jaderné energetice má také např. Jihoafrická republika a s výzvou pro světové investory do uranového průmyslu přišel jordánský delegát, pan Kays El-Kaysi z Jordan Energy Resources Inc. (<http://www.jeri.com.jo>). Za Českou republiku byla podána zpráva o stavu uranových zásob, prognóze těžby na ložisku Rožná, personálních změnách ve společnosti ČEZ, a. s., probíhající tendru na dostavbu JE Temelín a postupu zahlazování následků hornické činnosti na uzavřených uranových lokalitách.

Členové Uranové skupiny byli informováni o konání 34. Mezinárodního geologického kongresu (<http://www.34igc.org>) v australském Brisbane ve dnech 5. až 10. srpna 2012 a paní Leesou Carson z AGSO – Geoscience Australia byli srdečně vyzváni k aktivní účasti. Přípravován byl také program výjezdního zasedání Uranové skupiny pro roce 2012, které se uskuteční na Ukrajině ve dnech 19. až 24. srpna 2012.

Ing. Pavel Vostarek
člen Uranové skupiny NEA/IAEA

Školení aneb poslední zvonění pro Bc. Vlastimila Altnera

Poslední opravdové školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) Bc. Vlastimila Altnera na ško-

o. z. TÚU. Dostavil se také pan Ing. Dalibor Hampejs (předseda OBÚ Liberec) a Ing. Jan Hajiček. V 10:00 ho-

Předseda ZV ZOO o. z. TÚU poděkoval Bc. Vlastimila Altnera za jeho čas a úsilí, které věnoval v posledních

Školení na Aděle

Bc. Vlastimil Altner a Alena Jurková

lícím středisku Aděle, které se uskutečnilo dne 10. 11. 2011 i následně rozloučení se povedlo.

Vzhledem k věku, ale i k plánovaným úsporám v OS PHGN, jsme byli nuceni přijmout rozhodnutí našeho školitele BOZP Bc. Altnera o odchodu do starobního důchodu k 30. 11. 2011. Vladimír předal funkci svazového inspektora bezpečnosti práce (SIBP) panu Ing. Ivo Kavkovi, kterého delší dobu s úkoly SIBP seznamoval.

Ve středu 9. 11. jsem zůstal v práci o něco déle a pak se přesunul na Adělu, abych přivítal a ubytoval první účastníky školení z OKD a Mostecká. Ráno 10. 11. dorazili kolegové z Rožinky a Sokolova a členové ZV ZOO

din zahájil seminář Bc. Vlastimil Altner. Předal slovo Ing. Ivo Kavkovi, který svou část přednášky zaměřil na krizové situace (Zákoník práce). Po přestávce pokračoval spolu s Ing. Vladimírem Potomákem v rozpravě o důležitosti Havarijního plánu. Následovala pauza na oběd a následně vystoupení předsedy OBÚ Ing. Dalibora Hampejsa na téma „Krizová situace ve firmách“ z pohledu Báňského úřadu.

Navazoval diskusní panel k přednášené tématice. Závěr semináře pak patřil opět Vlastimilu Altnerovi, který poděkoval všem přednášejícím i diskutujícím a oficiálně předal funkci panu Ing. Ivo Kavkovi.

letech při školeních jemu, závodní inspektorce bezpečnosti práce paní Aleně Jurkové a dalším členům ZV ZOO o. z. TÚU. Připomenul, že pokud byl pan Ing. Hajiček jeho učitelem v práci se závodním výborem, je SIBP Bc. Vlastimil Altner jeho učitelem na poli BOZP. Poděkování ukončil pan Vilém Válek předáním dárkového koše. Paní Alena Jurková mu upekla nádherný dort ve tvaru podkovy (mimochodem dosti jedlý) a k děkovačce se přidali kolegové z Rožinky, pánové Bohdan Štěpánek, Jiří Mahel, Vlastislav Tomášek a další. Na závěr si přišel s Vlastou potrást rukou i Ing. Hajiček a popřál mu vše nejlepšího do třetího věku.

ZV ZOO o. z. TÚU

Oslavy se konaly v sobotu 12. listopadu 2011. Škola byla otevřena, u vchodu do jedné z budov je reliéf horníka a vedle něj svítil kahan. Starší absolventi přiznávali, že určitě poznávají pouze schodiště, učebny jsou moderní, převládá výpočetní technika. Na jedné chodbě je stěna slávy, kde jsou významní absolventi, například prof. JUDr. Ing. Makarius, CSc. a RNDr. Cílek, známý z televize jako popularizátor hornických památek. Potkal jsem řadu kolegů z o. z. SUL Příbram, jeho ředitel Ing. Plojhar hovořil po řediteli školy, PaedDr. Hlaváčovi z tribuny při oficiálním zahájení a Ing.

160 let SPŠ v Příbrami

že někteří profesori na tehdejší SPŠHG nás učili myslet v širších souvislostech.

První zastávka byla u sochy prvního českého rektora Báňské akademie prof. Theura, kam ředitel PaedDr. Hlaváč a RNDr. Petřek položili květy. Průvod v čele s hornickou dechovkou se vydal dolů do Pražské. V prvním patře rohového domu bydlel při svých studiích básník František Gellner, což připomenula také karmina na jeho text. V obvyklém Pivním škandálu (kdo rychleji vypije půllitr) pod sv. Václavem tento-

Slavnostní večer se začal v sokolovně v 18 hodin, ředitel PaedDr. Hlaváč přivítal

čestné hosty, poděkoval sponzorům školy a předal pamětní listy dlouholetým profesorkám a profesorům školy. Po hudebním vystoupení následoval Křest tupláku a slavnostní Skok přes kůži. Skákal Josef Csaplár, slavný fotbalový trenér, který na plácku za sokolovnou vyrůstal.

Potkal jsem řadu bývalých spolužáků a potěšilo mě, že jsem mluvil s profesorem strojnictví Vladimírem Bajerem, zvaným Létařící fousek a s profesorem chemie Miroslavem „Ničemou“ Číha-

Bývalí studenti

Hešnaur seděl mezi čestnými hosty na slavnostním večeru v sokolovně. Nechyběli dva geologové, jejichž snímek jsme otiskli v minulém čísle. Emeritní ředitel školy RNDr. Petřek při proslovu z tribuny pod školou porušil obvyklou oficiálnost, když mluvil o vteřině lidské a vteřině geologické, a tak připomenul,

krát zastoupili studenty kantoři a členové hornických spolků, praxe byla vidět. Průvod pokračoval Pražskou, zastavil se u budovy bývalých Rudných dolů a končil u sokolovny. V 15 hodin se na hřbitově ve staré Příbrami konalo pokládání věnců k památníku hornické katastrofy na Marii.

Projevy u SPŠ

Pivní škandál

PaedDr. Hlaváč a Miroslav Číhal

Csaplár skáče

lem, oba se dožili 84 let, duševně i tělesně čili. Většina absolventů v době útlu odesla do jiných profesí a domnívají se, že rudné a uranové hornictví definitivně skončilo. Vysvětloval jsem jim, že lanovnice na dole Rožná 1 se točí dál.

Otto Hejnic

Minulé sídlo záchranářů, bývalá Technometra

Báňští záchranáři představují elitu, kde ostatní nemohou pracovat, tam oni nastupují s vědomím, že v mezních situacích, například při záchráně životů ostatních, riskují život vlastní. Pro tyto účely musí být zdraví, kvalifikováni, řádně vycvičení. Vedle zásahů v rámci podniku vypomáhali při mimořádných situacích v republice a šířili dobré jméno firmy a ČR v zahraničí. Činnosti hamerských záchranářů bude sledovat chronologicky.

Karel Barták, směnový technik ZBZS: Báňská záchranná služba (BZS) v oblasti Hamr na Jezeře vznikla jako samostatná jednotka v říjnu 1967. Do této doby zajišťovala záchranné práce v oblasti Hamr na Jezeře smluvně Obvodní báňská záchranná stanice Zadní Chodov a posléze Obvodní báňská záchranná stanice Kladno – Vinařice (změna kvůli kratšímu dojezdovému času).

Základní vybavení stanice činilo 12 ks dýchacích přístrojů CH-255, 3 ks oživovacích přístrojů a potřebných počet záložních pohlcovačů CO₂ a vlhkosti a záložních lahví s O₂ pro dýchací a oživovací přístroje. Samotná technika ovšem není nic platná, pokud k práci s ní nejsou vycvičení lidé, havíři ze šachty se postupně školili na záchranáře. První záchranná stanice byla na Dole Sever v teskarbaru.

V průběhu let se ze Závodní báňské záchranné stanice (ZBZS) stala Obvodní BZS, posléze Revimí BZS a poté opět ZBZS, podle toho, jak se vyvíjela situace při dobývání a posléze útlumu v oblasti Hamr na Jezeře. Vždy však BZS měla svého vedoucího, jeho zástupce, vedoucího mechanika a jeho zástupce, směnové techniky a záchraný sbor. Vedoucími BZS byli například Miroslav Vidimský, Ing. Josef Berka, Karel Hrdlička, Ing. Václav Petráček a od roku 1984 Ing. Václav Vrabel.

Hejnic: Jak je záchranný sbor složen a jaké zásahy prováděl?

Barták: Záchranný sbor stanice byl a je tvořen záchranáři z povolání a dobrovolnými záchranáři z dolů a provozů. Prvním se říká profici, druhým dobráci. V roce 1975 bylo na Dole Hamr I (DH I) 121 dobrovolných záchranářů, kteří byli se záchranáři z povolání využívání na zdolávání následků provozních nehod, nebo práce ve špatně odvětrávaných podzemních prostorách, kde bylo málo kyslíku, nebo

kde byla vysoká emance (radon). Šlo hlavně o práce v dýchacích přístrojích.

Běžné bylo například čištění jímek čerpacích stanic, kde byla vyšší radioaktivita a čištění drenážního patra. Mezi likvidace provozních nehod patřila práce v závalech, například na DB 10, kde došlo krom zavelení k částečnému zatopení díla. V přístrojích se pracovalo také

ZBZS na DH I, my byli OBZS na Technometře, a ZBZS bylo přímo na šachtě Hamr 3.

Hejnic: Pomáhali záchranáři i jinde?

Barták: V roce 1978 se členové Obvodní BZS Hamr a dobrovolní záchranáři podíleli na likvidaci rozsáhlého požáru bavlny ve Velvetě Varnsdorfu, který trval 5 dní. V této souvislosti je třeba vyzvednout práci všech zúčastněných záchranářů, kteří pracovali na zdolávání požáru za značně ztížených podmínek jako je vysoká teplota, vlhkost a práce v dýchacím přístroji vážícím zhruba 18 kg.

Od 1. 7. 1980 vstoupil v platnost nový organizační řád Obvodní BZS Hamr a stálá pohotovost byla rozdělena na dvě části: báňský záchranný sbor (vedoucí a 4 velitelé družstev), který likvidoval nehody v podzemí, a útvar pro-

ho záchranářství. Pro důlní využití nebyly tyto přístroje povoleny – neměly varovný signál a antistatickou úpravu povrchu. Z oživovacích přístrojů se používaly přístroje SPIRETA (ČSSR) a PT-60 (NSR). Postupem času přibýly ve výbavě Obvodní BZS podušky Velter, pěnnotvorné zařízení Augus TURBEX, hydraulická zvedací souprava LUCAS a zvedák RHS. Byly zkoušeny přístroje firmy MEVA – SATURN S5, S7 a S2 – jako sebezáchrané přístroje při přepravě chemikálií a hadicové přístroje MADI. Pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou bylo pořízeno zařízení Rollglis a lezecká výbava pro záchranáře lezce, kteří byli vyskoleni ve spolupráci s HBZS Ostrava.

Hejnic: Slyšel jsem, že jste pomáhali při zemětřesení v Arménii.

Dýchací přístroje CH-255 (Chirana) a BG-174 (Dräger)

Kyslíkový přečerpávač KD 4

Historie báňského záchranného sboru v oblasti Hamr na Jezeře 1

při zakládání důlních komor i celých vytěžených bloků, kde bylo špatné větrání.

Nutno hlavně připomenout zatopení DH I, kdy překop nafáral na poruchu Anežka, ze které se vyřinula voda a tekuté pisky, které postupně zaplavily důl Sever (vlastní zatopení v roce 1973, likvidace nehody v roce 1975 po odčerpání vod). Tím vlastně dostala zelenou pokusně zkoušená chemická těžba loužením in situ, kterou se pak téžilo ložisko Stráž.

V květnu 1975 byla ustanovena Obvodní BZS. V této době byla zrušena Závodní požární jednotka, jejíž vybavení přešlo pod Obvodní BZS a na provezech vznikly požární hlídky a družstva. Obvodní BZS působila od této doby jako posilová jednotka pro zdolávání požárů.

Hejnic: Jak byla „báňská záchranka“ tehdy vybavena?

Barták: V této době převažovaly ve výbavě Obvodní BZS izolační pracovní přístroje CH-255 (ČSSR) a dále byl ve výbavě malý počet nových přístrojů BG-174 (firma Dräger, NSR), kterými byla Obvodní BZS postupně dovybavena až na počet 30 ks. Vozový park byl tvořen vozy Barkas, Avia A-30 a Škoda Š-706 CAS 25.

V průběhu roku 1976 bylo vyskoleno dalších 50 dobrovolných záchranářů z chemické těžby (DCHT), požadavek na doškolení vzešel z prověrek ČBÚ. Vznikl tak pohotovostní sbor DCHT, později zásobování (TZZ) a chemické úpravy (CHÚ) ve Stráži pod Ralskem. V roce 1977 došlo k poklesu členů dobrovolného záchranného sboru na DH I a následnému vzniku

tichemické služby (tříčlenná pohotovost – velitel družstva a 2 členové), který likvidoval nehody, včetně požárů, na povrchu. Obě stálé pohotovosti byly umístěny ve společném, pro tyto účely upraveném areálu Technometry. Výjezdovou a dýchací techniku využívaly obě pohotovosti společně, personálně byly však rozděleny. Báňská stálá hotovost měla k dispozici vozidla Avia A-20 a Avia A-30, chemická povrchová pohotovost vozidla Tatra T-148 CAS 32 a Škoda Š-706 CAS 25. Také v útvaru protichemické služby sloužili dobrovolní záchranáři, a to z DCHT, TZZ a CHÚ. V báňské části pohotovosti sloužili dobrovolní záchranáři DH I a později i dobrovolní záchranáři Dolu Křižany I (DK I). Povrchová pohotovost sloužila i jako posilová jednotka pro zdolávání povrchových požárů v oblasti tehdejšího k. p. UD Hamr.

V roce 1981 došlo k velkému stěhování záchranářů z již nevyhovujících prostor Technometry do budovy Fučík v obci Hamr na Jezeře a později i budovy Jaroš. Bylo nutno vybudovat vyhovující zázemí – velké garáže pro vozidla výjezdu, koupelny pro záchranný sbor a spoustu dalších potřebných náležitostí. Tato přestavba byla prováděna svépomocí pracovníků BZS včetně dobrovolných záchranářů. Byla vybudována nová plnirna O₂ a zakoupen moderní přečerpávač O₂ U-300 DS (firma Dräger) a nový cvičný prostor – dýmnice.

V průběhu osmdesátých let došlo k výměně přístrojů CH-255 za BG-174 a nákupu přístrojů Medi-17128 (NDR) pro potřeby povrchové

Barták: V prosinci 1988 bylo v Arménii, tehdy části SSSR, velké zemětřesení, kde zahynulo 25 tisíc lidí. Na pomoc vyrazili lékaři ze Záchranné služby v Praze, ti akci organizovali, Tatranská horská služba se psy a Báňské záchranné stanice z Hamru, Kladna, Odolova a další. Letěli jsme jedním letadlem TU 154 ze starých Kbel, měli jsme vyprošťovací a lezeckou techniku, zdravotní prostředky, spacáky a jídlo na pět dní. V Popradu letadlo přibralo horaly a navečer jsme přistáli v Jerevanu. Naše hamerská četa měla 5 záchranářů, dohromady nás bylo 25. Přepravili nás v noci autobusem do tehdejšího Leninakanu, dnes se jmenuje Gyumri. Zajímavé bylo, že staré stavby většinou zůstaly stát, buď celé, nebo mírně poškozené, moderní budovy na tom byly podstatně hůře. Na náměstí bylo skladiště rakví. K ubytování nám nabídli částečně poškozený hotel. Po kontrole objektu jsme si našli spání dole v kavárně na podlaže, horní patra byla poškozená.

Za pomoci techniky jsme začali odklízet trosky, k místech, kde mohl někdo zůstat. Bohužel, většina nalezených osob byla již mrtvá. Ostrahu města prováděla armáda, aby zabránila rabování, ozývala se i střelba. Ze spadlého domu jsme vytáhli živou paní asi čtyřicetipětiletou se zlomenou nohou. Byla zřetelná nekalitní práce novodobých stavbařů a projektantů, například v železobetonovém komině na sebe nenavazovaly železné armatury. Po pěti dnech, kdy už bylo zřejmé, že pod troskami nikdo živý nebyl, jsme se vrátili letadlem Il 72 do Čes-

Vysvětlivka pro mne a další detailně neobeznámené. Nejprve bylo nutno poslední lentu – dobovčkovou chodbu najít, z povrchu vrtem trefit, měla cca 1,4 m šířky, rovněž najít patrovou chodbu cca 60 m pod povrchem, a vlastní komin, cca 12 m pod povrchem a pak tyto prostory zalit betonovou směsí.

Sanační práce provedla firma Minova Bohemia, s. r. o. Ostrava. V rámci realizace sanace bylo navrženo celkem 11 vyhledávacích, průzkumných a sanačních vrtů o celkové délce 221 m, fakturováno bylo dle smlouvy 111 m průzkumných a 80 m sanačních vrtů. Všechny vrty byly prohlédnuty kamerou. Pro zabránění roztekání sanační směsi byly dobovčkové chodby uzavřeny betonovou směsí, projekt předpokládal spotřebu 45 m³ – skutečnost 54 m³. Pomocí sanačních vrtů byly sanovány ověřené volné dutiny tělesa komína a dobovčkové chodby, včetně zpevnění navazujících mezerovitých základek a závalů. Spotřeba sanační směsi pro výplň dutiny komína a dobovčkových chodeb činila 272 m³ oproti projektovaným 305 m³.

Tato sanace komína KL5 – 105/107 se uskutečnila v srpnu a září 2011 a bylo to poslední velké sanační dílo v rámci projektu „Eliminace poddolování Horního Slavkova.“

Ing. Karel Škvor vedoucí OSLB, o. z. SUL Příbram

koslovenska. Když jsme odlétali z Jerevanu, přistálo letadlo z ČR s vyslanou pomocí, my, dobrovolníci ze záchranných služeb, a s námi například Francouzi, Němci a další, jsme tam byli dříve.

Odobné kolegové z naší ZBZS v červnu 1990 pomáhali při likvidaci následků zemětřesení v Iránu, kde zahynulo asi 40 000 obyvatel.

(Pokračování příště)

Karel Barták a Otto Hejnic

Hornicko-historický spolek „Pod Ralskem“ založen

Dne 10. 11. 2011 se v klubovně Kulturního domu ve Stráži pod Ralskem sešlo 14 bývalých pracovníků dolů Hamr a Křižany za účelem založení hornicko – historického spolku. Byl zvolen přípravný výbor ve složení: Ing. Jan Holinka, předseda, Josef Portych a Ing. Leopold Schmid a byly přijaty stanovy Občanského sdružení Hornicko – historického spolku Pod Ralskem. Na ustavující zasedání se dostavili starostka Stráže pod Ralskem Věra Reslová a starosta Hamru na Jezeře Milan Dvořák, kteří uvítali vznik spolku a přislíbili mu potřebnou spolupráci.

Žádost o registraci Občanského sdružení Hornicko – historického spolku Pod Ralskem na Ministerstvu vnitra ČR podá a další náležitosti kolem jeho zřízení zařídí Ing. Jan Holinka.

Spolek je otevřen všem občanům, rádi přivítáme zájemce o hornickou historii a další, kteří chtějí v spolku pracovat. Spolek se bude scházet v kanceláři Ing. Holinky v budově polikliniky ve Stráži p. R. Kontakt: jan.holinka@iol.cz, tel. 602 490 468 a 487 851 912.

Hornické muzeum Příbram

Vánoce v hornickém muzeu se konají v hornickém domku na Březových Horách a nadílka v Prokopské štolě, ve dnech 5. až 21. prosince. V expozici na dole Vojtěch je výstava Zmizelá Vltava a budování Orlické přehrady. V památníku Vojna v Lešetovicích je výstava Ani gram uranu sovětským okupantům, generální stávka v rámci ČSÚP byla zahájena 22. srpna 1968. Hornické muzeum je otevřeno od úterý do pátku. Výstavu betlémů s hornickou tematikou můžete vidět v galerii Františka Drtikola na Zámečku od 6. prosince do 9. ledna 2012.

URGP 4

Vyšlo další číslo odborného hornického časopisu Uhlí, Rudy, Geologický průzkum. Z obsahu: JUDr. Pavel Dvořák: Úhrady z vydobytých nerostů, jejich význam a funkce. Ing. Petra Zápalková: Laserové skenování na povrchových lomech v ČR. JUDr. Dušan Vilim: Vyvlastňovanie podľa banského zákona v EU. Ing. Martin Beneš: Z historie důlních svítidel. Oslavy Dne horníků ve Stráži, na OKD v Karvině, Hodonínských naftařů v Miloticích, v Hornickém skanzenu na dole Mayrau a havířů Czech Coal na hipodromu v Mostě. Ing. Jaroslav Jiskra: 15. setkání hornických měst a obcí v Chodově. Karel Neuberger: Salamandr v Banské Štiavnici. 50. ročník sympozia Hornická Příbram. Uhelný průmysl v Evropě – nová publikace EURACOL. 30 let od důlní tragédie na dole Pluto II v Litvínově. Informace z činnosti ZSDP a rubrika Hornictví ve světě.

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci. Vedoucí redaktor Otto Hejnic. Adresa redakce: DIAMO, s. p., 471 27 Stráž p. R., tel.: 487 892 084, fax: 487 851 456 e-mail: hejnic@diamo.cz Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec Tisk: GEOPRINT Liberec Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO

Tamponování betonovou směsí

Dobývkový komín KL5 –105/107 o profilu 6 m² se nachází v Horním Slavkově na žilném uzlu Svatopluk. Vzdálenost zarážky komína KL5 –105/107 je 162 m jižně od jámy č. 6. Komín je vyrazen dovrchně po žile L5 z 1. patra. Jeho čelba se nachází 51 m úklonně výšky od stropu sledné chodby. Nadložní celík činí 13,5 m po úklonu žíly a 12,0 m vertikálně. Úroveň terénu je ve výšce 641,5 m n. m. Těleso komína zůstalo po ukončení těžby nezaložené. Dobývací práce na bloku DL5 – 103/105 byly ukončeny v úrovni čelby komína KL5 – 105/107 posledním výstupkem. Dobývková chodba byla ponechána bez založení. Dobývková chodba bloku DL5 – 107/109 se nachází v úrov-

Sanace komína v Horním Slavkově

ni –5 m pod čelbou komína KL5 – 105/107 a byla rovněž ponechána bez založení. Průběh vlivu PRP na povrch by mohla ovlivnit přítomnost dobývacích prací vedených ze šurfu V směrem k zájmovému kominu, tyto práce se přibližují ke kominu KL5 – 105/107 na 3 m od jeho vertikálního průběhu směrem k povrchu. Hloubka této dobovčky je cca 5 m pod povrchem, při postupu PRP komína KL5 – 105/107 směrem k povrchu pravděpodobně dojde k interferenci těchto dobývacích prací nacházejících se v pásnu vlivu PRP.

Ze zpracované pasportizace vyplývá, že přímé rozvolňovací procesy bu-

dou postupovat k povrchu relativně rychle a ten bude následně bezprostředně ohrožen propadem. V pásnu vlivu přímých rozvolňovacích procesů se nachází místní komunikace a část soukromého areálu.

Projekt řeší uzavření dobovčkových chodeb posledních výstupků a patrové chodby 1. patra betonovou směsí a vyplnění volných dutin komína vhodnou sanační směsí. Tím se zabrání samovolnému zavalování dutin komína rozvolněnou horninou, postupu přímých rozvolňovacích procesů směrem k povrchu a zajištění dlouhodobé stability území ovlivněné kominem.